

De vaste commissie voor Economische Zaken heeft een aantal vragen en opmerkingen aan de staatsecretaris van Economische Zaken voorgelegd over de stand van zaken inzake de uitvoering van het Plattelandsontwikkelingsprogramma (Kamerstuk 28 625, nr. 245).

De fungerend voorzitter van de commissie,
Ziengs

De adjunct-griffier van de commissie,
De Vos

I	Vragen en opmerkingen vanuit de fracties	2
II	Antwoord / Reactie van de staatsecretaris	6

I Vragen en opmerkingen vanuit de fracties

Vragen en opmerkingen van de leden van de VVD-fractie

De leden van de VVD-fractie hebben kennisgenomen van de brief over de stand van zaken van de uitvoering van het Plattelandsontwikkelingsprogramma. Naar aanleiding hiervan hebben deze leden nog een aantal kritische vragen.

De leden van de VVD-fractie lezen dat er de afgelopen tijd is gewerkt aan twee maatregelen die het beste aansluiten bij de behoefte in de vleesveesector. Kan de Staatssecretaris dieper ingaan op de twee maatregelen, waarom de uitvoeringskosten niet in verhouding tot de maatregelen staan en of de uitvoering niet goedkoper kan? Als dat laatste niet het geval is, graag een toelichting waarom deze niet in verhouding staan.

Waarom is de uitwerking gestopt en waarom is er niet naar een alternatief gezocht? Wordt in samenspraak met de sector alsnog naar een alternatief gezocht? Zo nee, waarom niet?

Het kabinet heeft zich verbonden aan de uitwerking van maatregelen om onder andere de vleesveesector tegemoet te komen middels deze geoordeelde gelden. Op welke wijze gaat de Staatssecretaris het bijbehorende budget alsnog inzetten voor deze sector?

De Staatssecretaris heeft tijdens een algemeen overleg aangegeven dat het budget op andere onderdelen ingezet kan worden. Is de vleesveesector hiermee akkoord? Zo nee, wat gaat de Staatssecretaris doen om zo snel mogelijk met een alternatieve uitwerking te komen?

De Land- en Tuinbouw Organisatie Nederland (LTO), als één van de belangenbehartigers, heeft inmiddels bezwaar aangetekend en geeft aan het volstrekt oneens te zijn met de conclusie in de voortgangsbrief. Kan de Staatssecretaris aangeven hoe het kan dat in deze brief een eenzijdig besluit lijkt te zijn genomen zonder (vertegenwoordigers van) de sector te betrekken? Wat gaat de Staatssecretaris ondernemen om het vertrouwen en de gedane toezegging te herstellen?

Kan de Staatssecretaris een financieel overzicht geven bij de reeds ontvangen stand van zaken inzake de uitvoering van het Plattelandsontwikkelingsprogramma?

Vragen en opmerkingen van de leden van de CDA-fractie

De leden van de CDA-fractie hebben kennisgenomen van de brief over de stand van zaken over de uitvoering van het Plattelandsontwikkelingsprogramma (POP). Hierover hebben deze leden nog vragen.

Deze leden verzoeken de Staatssecretaris een stand van zaken te geven van de evaluatie van de brede weersverzekering waarvan de oplevering eind vorig jaar werd voorzien.

De leden van de CDA-fractie zijn niet tevreden over het uitblijven van een regeling voor de Nederlandse vleesveehouderij. Deze regeling zou toch dienen ter vervanging van het wegvallen van de toeslagen vanuit het

Gemeenschappelijk Landbouwbeleid? Hoe is of wordt dit nu vormgegeven in de andere Europese landen? Hoe denkt de Staatssecretaris het geormerkte bedrag van 500.000 euro per jaar in de periode 2014–2020 te gaan besteden aan de Nederlandse vleesveehouderij? Waar zou volgens de Staatssecretaris het geormerkte bedrag voor benut kunnen worden binnen de Nederlandse vleesveehouderij?

Dientengevolge vragen deze leden of de Staatssecretaris bereid is met de vleesveesector in gesprek te blijven om toch nog een regeling op te zetten. Bent u bereid om te bekijken hoe een in de uitvoering goedkopere regeling opgezet zou kunnen worden? Zo nee waarom niet? Hoe verklaart u dat terwijl u pleit voor minder inkomenssteun en meer specifieke regelingen, u specifieke regelingen in het POP niet goed van de grond krijgt?

Zij stellen vast dat de voortgangsbrief alleen de voortgang van de regelingen betreft die uitgevoerd worden onder het Ministerie van Economische Zaken terwijl het POP veel breder is. Kan de Staatssecretaris aangeven wat het effect van de decentralisatie is op de voortgang van de uitvoering van het POP3? Kan de Staatssecretaris aangeven hoeveel POP3-middelen er in de jaren 2014, 2015 en 2016 beschikbaar zijn gesteld en hoeveel er tot op heden is besteed? Kan de Staatssecretaris aangeven voor welke maatregelen de middelen precies zijn ingezet? Welke provinciale openstellingen zijn er geweest, hoeveel geld is daarin geprogrammeerd? Welke geplande openstelling zijn er dit jaar en komend jaar en welke middelen zijn daarmee gemoeid? Kunt u aangeven hoe u de uitvoering van het POP3 in zijn algemeen beoordeelt en wat u nog verder wilt bereiken? Hoe gaat u voorkomen dat geld terugbetaald moet worden aan Brussel omdat het niet tijdig is besteed?

De leden van de CDA-fractie vragen de Staatssecretaris een overzicht te geven van de uitvoeringskosten van de verschillende regelingen in het POP en de beschikbare middelen voor de verschillende regelingen. Deze leden vragen de Staatssecretaris of hij bereid is een analyse te maken van hoe deze uitvoeringskosten verlaagd kunnen worden en hoe dus aan de ene kant regelingen opgezet kunnen worden waar behoefte aan is en die ruimte laten voor maatwerk en aan de andere kant redelijke uitvoeringskosten met zich meebrengen.

Vragen en opmerkingen van de leden van de D66-fractie

De leden van de D66-fractie merken op dat de brief van de Staatssecretaris getiteld is «Stand van zaken over de uitvoering van het plattelandsprogramma», maar slechts een zeer beperkte stand van zaken geeft. Graag zouden de aan het woord zijnde leden nu de huidige POP3-periode halverwege is een nader overzicht willen krijgen waarin op alle vijf de thema's ingegaan wordt.

Kan de Staatssecretaris in het overzicht duidelijk aangeven welke doelen met welke middelen sinds 2014 zijn bereikt?. In het bijzonder zijn de leden van de D66-fractie benieuwd naar de mate waarin de 110 miljoen euro per jaar die beschikbaar gekomen is, heeft geleid tot innovatieve methoden om leefbaarheid op het platteland vergroten (bijvoorbeeld door innovatieve concepten voor boerenbedrijven), tot duurzame verbetering van waterkwaliteit en tot versterking van natuur en landschap. Ook vernemen zij graag of de voortgang van het programma en de resultaten in het periodieke overleg tussen Rijk en provincie nog aanleiding gegeven hebben om bijstelling van het POP3-programma voor de resterende programmaperiode te heroverwegen. En zo ja dan wel nee, waarom?

Er bestaat een mogelijkheid om gelden vanuit de eerste pijler in te zetten voor de tweede pijler (POP). De Staatssecretaris heeft hier in beperkte mate al gebruik van gemaakt. Gelet op de behoefte aan steun voor jonge boeren, weersverbetering en agrarisch natuurbeheer, vragen de leden van de D66-fractie of de Staatssecretaris van plan is voor deze onderwerpen extra gelden vanuit de eerste pijler beschikbaar te stellen voor de resterende periode van POP3?

Vragen en opmerkingen van de leden van de SP-fractie

De leden van de SP-fractie hebben kennisgenomen van de stand van zakenbrief over de uitvoering van het Plattelandsontwikkelingsprogramma. Zij hebben enkele vragen.

In hoeverre is er verschil waarneembaar in de wijze waarop de provincies uitvoering hebben gegeven aan POP3 en is hier een overzicht van beschikbaar?

De leden van de SP-fractie vragen in welk jaar de POP-middelen uiterlijk uitgegeven moeten zijn en of er inmiddels zicht is op of deze middelen dan ook daadwerkelijk gebruikt zullen zijn. Wanneer dient de definitieve afrekening in EU-verband te worden gerapporteerd?

Vragen en opmerkingen van de leden van de ChristenUnie-fractie

De leden van de fractie van de ChristenUnie hebben met belangstelling kennisgenomen van de brief over de Stand van zaken van de uitvoering van het Plattelandsontwikkelingsprogramma. Zij stellen enkele vragen.

De leden van de ChristenUnie-fractie vragen hoeveel geld naar concrete projecten gaat. Hoe staat dat in verhouding tot het geld dat wordt uitgegeven aan administratie en controle? Volgt Nederland bij de invulling van POP3 de Europese criteria of gelden aanvullende criteria? Herkent de Staatssecretaris de signalen dat initiatiefnemers zich niet melden voor POP3 omdat tijd en geld niet opwegen tegen de middelen die uiteindelijk beschikbaar worden gesteld?

Deze leden vragen in hoeverre voorstellen van individuele boeren worden gehonoreerd. Klopt het dat voorstellen van individuele boeren vaak de eindstreep niet halen? Waar komt dat door?

Zij vragen welke positie gebiedscommissies hebben bij de uitvoering van projecten. Welk type projecten wordt geprogrammeerd?

De leden van de ChristenUnie-fractie vragen welke mogelijkheden er zijn om met POP3-middelen jonge boeren een toekomst te geven. Zij vragen in het bijzonder naar de opvolging van de evaluatie van de Jonge Landbouwersregeling (JOLA) door het Nederlands Agrarisch Jongeren Kontakt (NAJK). Uit de evaluatie bleek onder meer dat de JOLA onvoldoende aansluit bij de dagelijkse praktijk van jonge landbouwers, bijvoorbeeld omdat het aantal investeringsopties op de lijst te beperkt is, en dat het minimaal te investeren bedrag per investering te hoog is voor kleinschalige investeringen in onder meer weideboxen, koematrassen en machines.

De leden van de ChristenUnie-fractie vragen op welke manier de motie Dik-Faber (Kamerstuk 34 550 XIII, nr. 114) is uitgevoerd, die verzoekt om met provincies in overleg te gaan over besteding van POP3-middelen aan agrarisch natuurbeheer, gericht op behoud van boerenlandvogels. Uit onderzoek van Alterra blijkt dat de huidige maatregelen ontoereikend zijn

om de landelijke trend van de afname van boerenlandvogels te keren. Boeren hebben meer budget nodig voor agrarisch natuurbeheer om de negatieve trend te keren en boerenlandvogels te behouden, zoals de veldleeuwerik. In 2015 was echter sprake van onderbesteding van POP3-middelen voor dit doel. Is de besteding in 2016 al bekend van middelen voor het behoud van boerenlandvogels? Wordt in 2017 extra geld uitgetrokken voor dit doel? Op welke manier wordt de trend van afname van boerenlandvogels gekeerd?

Deze leden vragen op welke manier het POP3 in brede zin wordt geëvalueerd, naast de rapportage over reserveringen en realisaties.

Vragen en opmerkingen van de leden van de SGP-fractie

De leden van de SGP-fractie hebben met verbazing kennisgenomen van de Kamerbrief waarin de Staatssecretaris aangeeft dat hij de afgesproken subsidieregelingen voor de vleesveehouderij in het kader van het derde Plattelandsontwikkelingsprogramma (POP3) niet wil doorzetten in verband met te hoge uitvoeringskosten. Zij hebben hier enkele vragen over.

Deze leden constateren dat niet zonder reden budget was gereserveerd voor subsidieregelingen voor de vleesveehouderij. In de nieuwe periode van het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid krijgen bedrijven in deze sector minder premies en toeslagen, terwijl er wel een duurzaamheidsopgave ligt. Om die reden was destijds afgesproken en toegezegd dat via het POP3 budget gereserveerd zou worden voor de vleesveehouderij ten behoeve van innovatie, samenwerking en ontwikkeling van marktconcepten. De leden van de SGP-fractie kunnen het intrekken van deze subsidiemogelijkheid enkel en alleen vanwege te hoge uitvoeringskosten niet volgen. Zij ontvangen graag antwoord op de volgende vragen: Kan de Staatssecretaris een nadere beschrijving geven van de in zijn brief genoemde subsidieregelingen?

Hoe hoog zijn de verwachte uitvoeringskosten precies? Hoe verhouden deze zich tot het budget voor de regelingen? Hoe hoog zijn de genoemde uitvoeringskosten in verhouding tot uitvoeringskosten bij vergelijkbare subsidieregelingen?

Kan de Staatssecretaris toelichten waarom de uitvoeringskosten zo hoog uitpakken en of dat onvermijdbaar is?

Heeft de Staatssecretaris al in overleg met de sector gekeken hoe de uitvoeringskosten verlaagd kunnen worden, bijvoorbeeld door het budget in een keer te investeren en niet verspreid over een periode van vijf jaar? Is de Staatssecretaris bereid het intrekken van de subsidie te heroverwegen en met de sector te overleggen over verlaging van de uitvoeringskosten en mogelijk een aanpassing van de aanpak?

De leden van de SGP-fractie hebben nog een vraag over de brede weersverzekering. Vorig jaar is het subsidiepercentage verlaagd om aan alle aanvragen te kunnen voldoen. Is er dit jaar naar verwachting voldoende budget beschikbaar om zonder verlaging van het subsidiepercentage aan alle aanvragen te kunnen voldoen? Is de Staatssecretaris bereid indien nodig het budget zo aan te passen dat verlaging van het subsidiepercentage niet nodig is?

Deze leden hebben nog enkele vragen over de besteding van gelden voor het gebiedsspecifieke plattelandsbeleid. Zij constateren dat gelden voor bijvoorbeeld het Deltaplan Agrarisch Waterbeheer langer op de plank blijven liggen dan nodig is.

Zij horen graag wat nu de stand van zaken is. Hoeveel budget is inmiddels beschikbaar? Hoeveel budget moet nog toegewezen worden en wanneer gaat

dat gebeuren? Hoe groot is het risico dat geld te lang op de plank blijft liggen en budget teruggevorderd zal worden door de Europese Commissie? Hoe gaat de Staatssecretaris dat voorkomen?

Is de veronderstelling juist dat provincies regelmatig verwijzen naar de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) en dat de RVO op haar beurt verwijst naar de provincies? Wat doet de Staatssecretaris om dat te voorkomen? De leden van de SGP-fractie vinden voortvarende uitvoering van het Deltaplan Agrarisch Waterbeheer van groot belang voor verbetering van de waterkwaliteit en voor een goede inzet voor het zesde actieprogramma Nitraatrichtlijn. Loopt deze uitvoering op schema? Zet de Staatssecretaris zich met de provincies in voor voortvarende uitvoering, zodat ook richting de Europese Commissie getoond kan worden dat het Deltaplan een effectieve bijdrage levert aan de verbetering van de waterkwaliteit?

II Antwoord / Reactie van de Staatssecretaris